

Examination of the relationship between romantic sympathetic magic belief and attachment styles*

Aysu Bayram Saptır¹

¹ Düzce University, Student, ORCID: 0000-0003-3949-6878

ARTICLE INFO

Article Type: Research article
Receive: 15.3.2025
Accepted: 21.4.2025
Publication: 30.6.2025
Month/ year: 6/2025
Citation: Saptır, A. B. (2025). Examination of the relationship between romantic sympathetic magic belief and attachment styles. *International Journal of Düzce Educational Sciences*, 3(1), 26-37.

ABSTRACT

In human relationships, the effect of objects on emotional bonds has been a subject of curiosity in research. According to the belief called romantic sympathetic magic, there is a mysterious connection between objects and people. Romantic sympathetic magic is the tendency of individuals to use symbolic objects or rituals to strengthen their emotional bonds with their partners. For example, carrying a photo of their partner with them or smelling an object belonging to them. It is suggested that these behaviors contribute to the strengthening of the individual's attachment to the other, making the relationship stronger and more meaningful. On the other hand, attachment theory explains how individuals' childhood experiences are reflected in their relationships in adulthood. The purpose of this research is to examine the relationship between individuals with different attachment styles and romantic sympathetic magic belief in terms of various variables. A total of 541 people, 321 women and 220 men, participated in the research. The data in the research were collected through the personal information form created by the researchers, the Romantic Sympathetic Magic Scale, and the Attachment Styles Scale Short Form. The research data were analyzed in the SPSS 26.0 package program. In the analysis of the data, Pearson Correlation Analysis, Independent Sample T-Test, and One-Way Analysis of Variance (ANOVA) were used. When the findings were examined, a negative significant relationship was found between the Romantic Sympathetic Magic Scale and the secure attachment sub-dimension of the Attachment Styles Scale and a positive significant relationship was found with the anxious and avoidant attachment sub-dimensions. Finally, significant differences were found according to the gender variable. These findings may indicate that insecurely attached individuals try to complete the deficiencies in their relationships with symbolic objects or rituals. In addition, the findings of the study may help to better understand the psychological meaning of objects in attachment styles.

Keywords: Romantic sympathetic magic, avoidant attachment, secure attachment, anxious attachment, attachment styles.

*Bu makale, 6-8 Kasım 2024 tarihleri arasında çevrimiçi olarak düzenlenen 14. Uluslararası Değişen Dünyada Sosyal, Beşeri, İdari ve Eğitim Bilimleri Kongresin'de "Romantik Sempatik Büyü İnancı ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişki" başlığıyla özet bildiri olarak sunulan çalışmanın genişletilmiş ve detaylandırılmış halidir.

Romantik sempatik büyü inancı ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi

İnsan ilişkilerinde nesnelerin duygusal bağlar üzerindeki etkisi, araştırmalarda merak konusu olmuştur. Romantik sempatik büyü olarak adlandırılan inanca göre, nesneler ve insanlar arasında gizemli bir bağ bulunmaktadır. Romantik sempatik büyü, bireylerin partnerleriyle duygusal bağlarını güçlendirmek için sembolik nesneler veya ritüeller kullanma eğilimidir. Örneğin, partnerinin fotoğrafını yanında taşımak veya ona ait bir nesneyi koklamak. Bu davranışların, bireyin diğerine olan bağını güçlendirdiği, ilişkiyi daha sağlam ve anlamlı hale getirdiği öne sürülmektedir. Öte yandan, bağlanma teorisi, bireylerin çocukluk deneyimlerinin yetişkinlikteki ilişkilerine nasıl yansıdığını açıklar. Bu araştırmanın amacı, farklı bağlanma stillerine sahip bireylerin romantik sempatik büyü inancı ile ilişkisini çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırmaya toplam 541 kişi, 321 kadın ve 220 erkek katılmıştır. Araştırmadaki veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu, Romantik Sempatik Büyü Ölçeği ve Bağlanma Stilleri Ölçeği Kısa Formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma verileri SPSS 26.0 paket programında analiz edilmiştir. Verilerin analizinde Pearson Korelasyon Analizi, Bağımsız Örnek T-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Bulgular incelendiğinde, Romantik Sempatik Büyü Ölçeği ile Bağlanma Stilleri Ölçeği'nin güvenli bağlanma alt boyutu arasında negatif anlamlı bir ilişki, kaygılı ve kaçınmacı bağlanma alt boyutlarıyla ise pozitif anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Son olarak, cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu bulgular, güvensiz bağlanan bireylerin ilişkilerindeki eksiklikleri sembolik nesneler veya ritüellerle tamamlamaya çalıştığını gösterebilir. Ayrıca, çalışmanın bulguları, bağlanma stillerinde nesnelerin psikolojik anlamını daha iyi anlamaya yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Romantik sempatik büyü, kaçınmacı bağlanma, güvenli bağlanma, kaygılı bağlanma, bağlanma stilleri.

Giriş

İnsanoğlu çağlar boyu batıl ve mistik inançların etkisiyle birtakım ritüellere başvurmuştur. Bu ritüeller kimi zaman doğanın kötü etkilerinden korunmak için yapılırken kimi zaman sevgiyi ve aşkı bulmak için gerçekleştirilmiştir. Doğanın kötü etkilerinden korunmak için yapılan ritüeller batıl inançlar olarak adlandırılabilirken sevgi ve aşkı bulmak için yapılan ritüeller ise zamanla mistik inançlara dayalı büyüsel olgularla ilişkilendirilmiştir. Örneğin kara kedi görüldüğünde saç tutmak toplumda batıl bir inanç olarak kabul görürken sevilen bir kişinin fotoğrafının cüzdanda saklanması onunla duygusal yakınlığı pekiştirdiği inancı ise mistik inanç olarak kabul görmektedir. Bu bağlamda Rozin & Nemeroff (2002) tarafından kavramsallaştırılan ilişkilerde cansız nesnelerle duygusal yakınlığın bağları kuvvetlendirdiği inancını ortaya koyan 'sempatik büyü inancı' kavramı ortaya atılmıştır.

Sempatik büyü inancı kavramı, literatürde insanların cansız nesnelerle benzerlik ve temas yoluyla bağ kurması olarak tanımlanmaktadır (Subbotsky, 2010). Sempatik büyü inancının iki temel yasası bulunmaktadır: benzerlik ve bulaşma (Rozin & Nemeroff, 2002). Benzerlik yasası 'Görüş gerçekliğe eşittir.' esasına dayanmaktadır. Bu yasa daha iyi anlaşılacak istendiğinde, bir kişiyi temsilen yapılan bir bezbebeğe iğne batırıldığında o kişiye fiziksel ya da ruhsal zarar verileceğine dair inanç, örnek olarak gösterilebilir. Benzer şekilde, romantik bağlamda bir kişinin aşkını kazanmak amacıyla onun adını bir kâğıda yazıp kalp içine almak ya da iki ismi birleştirerek bileklik yapmak, görünüşteki benzerliğin duygusal bir bağa dönüşeceğine dair bir inancı yansıtabilir. Bu bağlamda benzerlik yasası, görünüşün gerçekliği temsil ettiğini ve görünüşü temsil eden her türlü canlı veya cansız nesneyle bağ kurulabileceğini söylemektedir (Niemyjska, 2015). Bu yasanın romantik olarak günümüz davranış örnekleri; partnerin saç tellerinin temas halinde olunulabilecek bir nesneye (örneğin yüzük) dönüştürülerek taşınması, parmak izinin dövme yaptırılması ve partnerin görselinin bir kolye aracılığı ile taşınması şeklinde çeşitlendirilebilir.

Diğer bir yasa olan bulaşma yasası ise 'Temas sonrası etkileşim devam eder.' esasına dayanmaktadır. Bu yasa daha iyi anlamak için örnek vermek gerekirse bu yasa, Napolyon'un kılıcına dokunmanın kişiye güç verdiği ya da romantik bağlamda ele aldığımızda ise sevilen birinin giysisini giymenin onun enerjisini taşıdığı düşüncesiyle duygusal yakınlık hissinin kuvvetlendiği inancı yansıtır. Bu bağlamda bulaşma yasası fiziksel temas sonrası nesneyle ilişkinin devam ettiğini yansıtır ve insanların temas halinde olduğu nesnelerin kişi üzerindeki etkisinin devam ettiğini söylemektedir (Niemyjska & Parzuchowski, 2020). Bu yasanın romantik olarak günümüz davranış örnekleri partnerin fotoğrafını öpmek, giysileriyle uyumak, parfümünü kullanmak şeklinde çeşitlendirilebilir.

Özetle sempatik büyü inancı, kişiler arası bağların canlı ve cansız nesneler aracılığı ile sembolleştirilmesini sağlayabilir ve bağ kurma ya da bağı sürdürme aracı olarak kullanılabilir.

İnsanoğlu bağ kurma ve sürdürme ihtiyacına sahiptir. Bu bağ kurma ihtiyacı zamanla bağlanma kuramının (Bowlby, 1944) temellerini oluşturmuştur. Bağlanma kuramı Bowlby (1969) tarafından geliştirilen ve Ainsworth (1979) tarafından genişletilen, erken çocukluk döneminde bakım verenlerle kurulan ilişkilerin yetişkin yaşamdaki bağlanma stillerini geliştirdiği esasına dayanmaktadır. Bu kurama göre üç farklı bağlanma stili bulunmaktadır: güvenli, kaçınan ve kaygılı (Bowlby, 1979). Güvenli bağlanmanın erken çocukluk dönemi karşılığı; bakım verenin çocuğun fiziksel ve duygusal ihtiyaçlarını düzenli karşıladığı yani çocuğun tahmin edilebilir, tutarlı bir ebeveyn ile büyümesi süreci olarak tanımlanabilir (Newton, 2008). Bu bağlanma stiline sahip bireylerin yetişkin yaşamlarında sağlıklı romantik ve arkadaşlık ilişkileri kurdukları ve ilişki doyumlarının yüksek olduğu bilinmektedir (Erol & Orth, 2013). Kaçınan bağlanma ise bakım verenin çocuğun ihtiyaçlarını çoğunlukla görmezden geldiği soğuk ve mesafeli bir şekilde iletişim kurduğu bir bağlanma süreci olarak tanımlanmaktadır (Santascio vd., 2018). Bakımveren bu süreçte çocuğun destek arayışına kayıtsız davranışlar sergilerken çocuğa sarılma, okşama kucaklama gibi temas içeren ipuçlarını da vermemektedir (Busby vd., 2023). Bu bağlanma stiline sahip bireyler yetişkin yaşamlarında hem fiziksel hem duygusal yakınlıktan kaçınan, romantik/arkadaşlık ilişkilerinde mesafeli davranışlar sergileyen ve bağımsızlığına aşırı düşkün bireyler olarak karşımıza çıkmaktadır (Akbarian vd., 2020). Son olarak kaygılı bağlanma biçimi, bakım verenin çocuğun ihtiyaçlarını kimi zaman karşıladığı ve kimi zaman karşılamadığı tutarsız davranışlarla örüntülü bir bağlanma türü olarak tanımlanmaktadır (Brown & Whiteside, 2008). Bakımveren çocuğun destek ve onay arayışlarına kimi zaman yanıt vererek onunla bağlantı kurarken kimi zaman ise bu ihtiyaçlara ilgisiz ve reddedici bir tavırla yaklaşmaktadır. Bu bireyler yetişkin yaşamlarında diğerlerinin onu her an terk edebileceği kaygısıyla başa çıkmaya çalışırken sürekli sevildiği ve değer gördüğüne ilişkin ipuçlarının arayışına girmektedir (Cundy, 2018).

Bowlby'nin Bağlanma Kuramı, bireyin diğer insanlarla kurduğu duygusal bağları açıklamaya yönelik bir temel sunarken, bu kuramın ilerleyen yıllarda gelişen uzantılarından biri de Nesne İlişkileri Kuramı olmuştur (Klein & Tribich, 1981). Nesne İlişkileri Kuramı, klasik psikanalitik yaklaşımın içgüdü temelli açıklamalarından farklı olarak, bireyin ruhsal gelişiminde erken dönem ilişkilerin belirleyici rolünü vurgulamaktadır. Bu kurama göre "nesne" yalnızca fiziksel varlıkları değil, bireyin duygusal yatırım yaptığı kişiler ve bu kişilere dair içsel temsilleri de kapsamaktadır (Kernberg, 1976). Özellikle bireyin birincil bakım vereniyle kurduğu ilişki, benlik gelişiminin ve daha sonraki kişilerarası ilişkilerin temelini oluşturmaktadır (Fairbairn, 1952; Klein, 1946). Melanie Klein, bireyin içsel dünyasında "iyi nesne" ve "kötü nesne" temsillerinin çocuklukta yaşanan deneyimlerle şekillendiğini ve bu temsillerin bireyin ruhsal yapısında kalıcı etkiler yarattığını ileri sürmektedir (Klein, 1952). Ronald Fairbairn ise, libido nesneye yöneltilmiş bir enerji olarak değerlendirilirken, bireyin gelişimsel açıdan nesneye bağımlı olduğunu ve benliğin ancak nesneyle kurulan ilişki yoluyla bütünleşebileceğini savunmuştur (Fairbairn, 1952). Donald Winnicott, "geçiş nesneleri" ve "yeterince iyi anne" kavramlarıyla, çocuğun dış dünya ile iç dünya arasında sağlıklı bir geçiş yapabilmesini nesne ilişkileri bağlamında açıklamıştır (Winnicott, 1971). Bu bağlamda, nesne ilişkileri kuramı; bireyin çocuklukta içselleştirdiği bakım deneyimlerinin, yaşam boyu sürdürülen ilişkilerde ve hatta fiziksel nesnelerle kurulan bağlarda nasıl tekrarlandığını anlamaya yönelik kapsamlı bir kuramsal çerçeve sunmaktadır (Flanagan, 2022). Kuram, psikodinamik terapilerden bağlanma çalışmalarına kadar geniş bir alanda kullanılmakta, bireyin içsel temsil sistemlerinin ve bu sistemlerin dış dünyaya yansımalarının analizinde önemli bir araç işlevi görmektedir. Özetle Nesne İlişkileri Kuramı, bireyin erken çocukluk döneminde birincil bakım vereniyle kurduğu ilişkilerin, sonraki yaşamında hem kişilerle hem de fiziksel nesnelerle kurduğu bağlar üzerinde belirleyici etkisi olduğunu savunmaktadır (Schermer & Klein, 1996). Bu kurama göre, bireyin nesnelerle geliştirdiği tutum ve davranışlar, erken dönem bağlanma deneyimlerinin bir yansıması olarak kabul görmektedir.

Nesne ilişkileri kuramında bakım verenle yaşanan deneyimler içselleştirilerek öteki ile kurduğu ilişkilerine yansıtmaktadır. Bu kuramı daha iyi kavramak için örneklendirmek gerekirse kaygılı bağlanan bireyler güvenli bağlanan bireylerin aksine 'arabasının her an çalınabileceği ya da yanabileceği' düşünceleriyle sürekli arabasını kontrol etme ihtiyacı hissetmemektedir. Benzer bir örüntü, romantik ilişkiler bağlamında da gözlemlenebilir. Kaygılı bağlanma stiline sahip bireyler, partnerleriyle bağlantıyı sürdürebilmek adına, onlara ait bir nesneyi —örneğin bir kıyafet, takı ya da kişisel bir eşya— sürekli olarak yanlarında taşıma eğilimi gösterebilirler. Bu davranış, yalnızca bağlanma ihtiyacının bir yansıması olmakla kalmayarak; aynı zamanda, partnerin fiziksel yokluğunda da bağın devam ettirilebileceğine dair sembolik ve büyüsel bir inanç içermektedir. Tüm bu örnekler ilişkin çıkarımlar, çocuğun erken dönemde ebeveyni ile kurduğu ilişkinin referans alınarak nesnelerle kurduğu ilişkiye aktırılmasına örnek teşkil edilebilir. Bu bilgiler ışığında romantik sempatik büyü inancının temelinde yatan 'cansız nesnelerle

benzerlik ve temas yoluyla bağlantı kurma ihtiyacı'nın bağlanma stilleriyle nasıl bir ilişki içerisinde olabileceği sorusu akla gelmektedir. Buradan hareketle bu araştırma romantik sempatik büyü inancıyla bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi görünür kılmayı amaçlamaktadır. Romantik sempatik büyü inancı henüz yeni doğan bir kavram olması dolayısıyla literatürde üzerine yapılan araştırmalar oldukça sınırlıdır. Bu kavramın doğasının bağlanma stilleri ile ilişkisi düşüldüğünde, araştırmanın kişilerin nesnelerle bağ kurma ihtiyacına ışık tutacağı ve literatürde önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Yöntem

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama ve verilerin analizi başlıkları yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Bu çalışma, romantik sempatik büyü inancıyla bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılarak tasarlanmıştır. İlişkisel tarama modeli, değişkenler arasındaki korelasyonları belirlemek ve değişkenler arasındaki nedensel olmayan ilişkileri betimlemek için uygun bir yöntem olarak tercih edilmiştir (Creswell, 2014).

Katılımcılar

Katılımcılar, uygun örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Bu araştırmaya, toplamda 541 yetişkin birey katılım sağlamıştır. Katılımcıların toplam sayısı 541 olup, bunların 321'i kadın (%59,3) ve 220'si erkek (%40,7) olarak belirlenmiştir. Katılımcıların yaş ortalaması 37'dir. Medeni durum dağılımı incelendiğinde, 256'sının bekâr (%47,3), 209'unun evli (%38,6) ve 76'sının boşanmış (%14,0) olduğu görülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada üç farklı veri toplama aracı kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Bu formda, katılımcıların cinsiyeti, yaşı ve medeni durumu gibi temel demografik bilgilere yönelik sorular yer almaktadır.

Romantik Sempatik Büyü Ölçeği (RSBÖ)

Niemyjska ve Parzuchowski (2020) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçeye uyarlanması ve geçerlilik güvenilirlik çalışmaları Eksi & Mağara (2024) tarafından yapılmıştır. Ölçek 5 maddeden oluşmaktadır ve ters kodlanan madde bulunmamaktadır. Beşli likert tipinde olan ölçeğin maddeleri (Evet, Kısmen Evet, Kararsızım, Kısmen Hayır, Hayır) şeklinde cevaplandırılmaktadır. Ölçekten alınan puanlar yükseldikçe kişinin romantik sempatik büyü inancında yükselmektedir. Ölçeğin geçerlilik analizleri kapsamında, doğrulayıcı faktör analizi sonucunda maddelerin tek faktör altında toplandığı görülmüş; elde edilen uyum indeksleri (GFI = .99, AGFI = .97, CFI = .99, RMSEA = .04, $\chi^2/sd = 1.82$), ölçeğin yapı geçerliğinin yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .88'dir hesaplanmıştır. Bu çalışmada, Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .82 olarak hesaplanmıştır.

Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği (ÜBBSÖ)

Erzen (2016) tarafından geliştirilen ölçek, bireylerin bağlanma stillerini değerlendirmek amacıyla kullanılmaktadır. Ölçek, Güvenli Bağlanma, Kaçınan Bağlanma ve Kaygılı-Kararsız Bağlanma olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Toplam 18 maddeden oluşan ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullanılmaktadır (1 = Kesinlikle Katılmıyorum, 5 = Kesinlikle Katılıyorum). Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Alt boyutlara göre madde dağılımı incelendiğinde, Güvenli Bağlanma 5 madde (Madde 4, 7, 10, 13, 16), Kaçınan Bağlanma 7 madde (Madde 1, 3, 5, 9, 12, 15, 18) ve Kaygılı-Kararsız Bağlanma 6 madde (Madde 2, 6, 8, 11, 14, 17) ile ölçülmektedir. Ölçek üç alt boyuttan oluştuğu ve bu alt boyutların ikisi olumsuz (kaçınan ve kaygılı-kararsız), biri ise olumlu (güvenli) özellikler taşıdığı için, ölçeğin tamamı için tek bir Cronbach's Alpha değeri hesaplanmamıştır. Ölçeğin geçerlilik analizleri kapsamında, açımlayıcı faktör analizi sonucunda maddelerin üç faktör altında toplandığı görülmüş, bu yapı doğrulayıcı faktör analizi ile de doğrulanmıştır (GFI = .93, AGFI = .90, CFI = .90, RMSEA = .05, $\chi^2/sd = 2.48$), bu da ölçeğin yapı geçerliğinin yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir. Ölçeğin alt boyutlarına yönelik güvenilirliği incelendiğinde, Cronbach's Alpha katsayıları; Kaçınan Bağlanma için 0.80, Güvenli Bağlanma için 0.69 ve Kaygılı-Kararsız Bağlanma için 0.71 olarak belirlenmiştir. Ölçek üç alt boyuttan oluştuğu ve bu alt boyutların ikisi olumsuz (kaçınan ve kaygılı-kararsız), biri ise olumlu (güvenli) özellikler taşıdığı için,

ölçeğin tamamı için tek bir Cronbach's Alpha değeri hesaplanmamıştır. Bu araştırmaya için Cronbach's Alpha katsayıları; Kaçınan Bağlanma için .82, Güvenli Bağlanma için .70 ve Kaygılı-Kararsız Bağlanma için 0.69 olarak hesaplanmıştır.

Veri Toplanma

Bu araştırmada, çevrimiçi veri toplama sürecinde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme, evrenin tamamına ulaşmanın mümkün olmadığı durumlarda, araştırmaya katılmaya istekli ve ulaşılması kolay bireylerin seçildiği, olasılığa dayanmayan bir yöntemdir (Kılıç, 2013) ve çevrimiçi veri toplamanın pratikliği nedeniyle tercih edilmiştir. Katılımcılara sosyal medya platformları, e-posta grupları ve çevrimiçi topluluklar aracılığıyla ulaşılmış, gönüllü katılım esas alınarak anket linki paylaşılmıştır. Ayrıca, arkadaş zinciri yöntemi ile katılımcılardan anketi tanıdıklarıyla paylaşmaları istenmiş, böylece örneklemin genişlemesi sağlanmıştır. Veri toplama aracı olarak Google Forms'ta hazırlanan çevrimiçi anket kullanılmış, anket linki araştırmanın amacı, gizlilik politikası ve gönüllülük esasına dayandığını açıklayan bir giriş metniyle birlikte sunulmuştur. Bilgilendirilmiş onam formu eklenerek etik ilkelere bağlı kalınmıştır. Çevrimiçi yöntem, katılımcıların zamandan ve mekândan bağımsız olarak ankete katılmalarını sağlamış ve verilerin hızlı ve etkin bir şekilde toplanmasına olanak tanımıştır. Ayrıca, otomatik veri kaydı ve güvenilirlik sağlayarak veri analiz sürecini kolaylaştırmıştır.

Veri Analizi

Öncelikle tüm değişkenler açısından örneklem dağılımının normallik sayıltılarını karşılayıp karşılamadığına dair incelemeler yapılmış ve normal dağılımın sağlandığı görülmüştür. Gruplar arasındaki ortalamaların farklılıklarını incelemek için iki grup karşılaştırmalarında Bağımsız Örneklem T-testi, üç ve daha fazla grup için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) tercih edilmiştir. Elde edilen anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek adına Post-hoc Scheffe testi yapılmıştır. Romantik sempatik büyü ve bağlanma stilleri ile arasındaki ilişkileri değerlendirmek için Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. Tüm analizler, SPSS 26.0 yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiş ve anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

Etik Kurul İzni

16.03.2023 tarihinde Düzce Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu tarafından 2023/67 karar sayısı ile izin verilmiştir.

Bulgular

Tablo 1 Romantik Sempatik Büyü ile Bağlanma Stilleri Arasındaki Korelasyon İlişkileri

Değişkenler	1	2	3	4
Romantik Sempatik Büyü (1)	1			
Güvenli Bağlanma (2)	-.44***	1		
Kaygılı-Kararsız Bağlanma (3)	.74***	-.30*	1	
Kaçınan Bağlanma (4)	.65**	-.12	-.32*	1

$p^{***} < .001$, $p^{**} < .01$, $p^* < .05$.

Araştırmada öncelikle yer alan değişkenlerin normal dağılıma uygunluk düzeyini değerlendirmek amacıyla çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri incelenmiştir. Çarpıklık (skewness) değerleri .14 ile .30 arasında, basıklık (kurtosis) değerleri ise -.17 ile .59 arasında değişmektedir. Bu değerlerin tamamı ± 1 aralığında yer almakta olup, normallik varsayımının sağlandığını göstermektedir (George & Mallery, 2010). Dolayısıyla, değişkenlerin dağılımlarının normal dağılıma yakın olduğu ve parametrik analizlerin yürütülmesi için uygun istatistiksel koşulların sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 1'e göre, Romantik Sempatik Büyü ile Güvenli Bağlanma arasında negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($r = -0.44$, $p < .001$). Bu durum, güvenli bağlanma düzeyi arttıkça romantik büyüye olan inancın azaldığını göstermektedir. Öte yandan, Romantik Sempatik Büyü ile Kaygılı-Kararsız Bağlanma arasında pozitif ve güçlü bir ilişki tespit edilmiştir ($r = 0.74$, $p < .001$), yani kaygılı bağlanma düzeyi yüksek bireylerin romantik sempatik büyü inancı daha fazladır. Ayrıca, Romantik Sempatik Büyü ile Kaçınan Bağlanma arasında da pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = 0.65$, $p < .01$), bu da kaçınan bağlanma stili puanları yükseldikçe

romantik sempatik büyü puanlarında yükseldiğini göstermektedir. Bağlanma stilleri arasındaki ilişkilere bakıldığında, Güvenli Bağlanma ile Kaygılı-Kararsız Bağlanma arasında negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = -0.30, p < .05$), yani güvenli bağlanma arttıkça kaygılı bağlanma düzeyi azalmaktadır. Benzer şekilde, Kaygılı-Kararsız Bağlanma ile Kaçınan Bağlanma arasında negatif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r = -0.32, p < .05$), bu da kaygılı bağlanma düzeyi arttıkça kaçınan bağlanma eğiliminin azaldığını göstermektedir. Öte yandan, Güvenli Bağlanma ile Kaçınan Bağlanma arasındaki korelasyon zayıf ve anlamsız bulunmuştur ($r = -0.12, p > .05$), yani bu iki bağlanma türü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

Tablo 2 Cinsiyete Göre Romantik Sempatik Büyü ve Bağlanma Stillere İlişkin Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	t	sd	p
Romantik Sempatik Büyü	kadın	331	24.49	7.36	3.82	539	.000
	erkek	220	14.43	3.66			
Kaygılı-Kararsız Bağlanma	kadın	331	81.50	20.76	-1.06	539	.312
	erkek	220	82.34	21.37			
Güvenli Bağlanma	kadın	331	31.49	12.08	0.85	539	.335
	erkek	220	32.59	13.35			
Kaçınan Bağlanma	kadın	331	93.19	22.09	67.50	539	.364
	erkek	220	92.79	21.35			

$p < .05$

Tablo 2'ye göre, Romantik Sempatik Büyü puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur ($t = 3.82, sd = 450, p = .000$). Kadın katılımcıların ($\bar{X} = 24.49, SS = 7.36$) erkek katılımcılara ($\bar{X} = 14.43, SS = 3.66$) kıyasla romantik sempati büyü inancının daha yüksek olduğu görülmüştür. Kaygılı-Kararsız Bağlanma açısından kadınlar ($\bar{X} = 81.50, SS = 20.76$) ve erkekler ($\bar{X} = 82.34, SS = 21.37$) arasında ($t = -1.06, p = .312$), Güvenli Bağlanma açısından kadınlar ($\bar{X} = 31.49, SS = 12.08$) ve erkekler ($\bar{X} = 32.59, SS = 13.35$) arasında ($t = 0.85, p = .335$) ve Kaçınan Bağlanma açısından kadınlar ($\bar{X} = 93.19, SS = 22.09$) ve erkekler ($\bar{X} = 92.79, SS = 21.35$) arasında ($t = 67.50, p = .364$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 3 Medeni Duruma Göre Romantik Sempatik Büyü ve Bağlanma Stillere İlişkin ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Post-Hoc Scheffé	η^2
Güvenli Bağlanma	Gruplar Arası	520.30	2	260.15	4.85	.009	1>2	.04
	Grup İçi	24050.60	538	44.71				
	Toplam	24570.90	540					
Kaygılı-Kararsız Bağlanma	Gruplar Arası	110.80	2	55.40	0.62	.540		
	Grup İçi	41930.20	538	77.94				
	Toplam	42041.00	540					
Kaçınan Bağlanma	Gruplar Arası	150.40	2	75.20	0.91	.402		
	Grup İçi	38720.70	538	71.98				
	Toplam	38871.10	540					
Romantik Sempatik Büyü	Gruplar Arası	630.20	2	315.10	5.72	.004	2>1	.03
	Grup İçi	25690.50	538	47.78				
	Toplam	26320.70	540					

$p < .05, 1=evli 2=Bekar 3=boşanmış$

Tablo 3'e göre, Güvenli Bağlanma alt boyutunda gruplar arasındaki farklılığın anlamlı olduğu görülmektedir ($F(2, 538) = 4.85, p = .009, \eta^2 = .04$). Post-Hoc Scheffé sonuçlarına göre, evli bireyler bekar olanlara kıyasla daha güvenli bağlanmaktadır. Öte yandan, Kaygılı-Kararsız Bağlanma ($F(2, 538) = 0.62, p = .540$), Kaçınan Bağlanma ($F(2, 538) = 0.91, p = .402$) alt boyutlarında gruplar arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Öte yandan

Romantik Sempatik Büyü değişkeni açısından yapılan analiz, gruplar arasındaki farklılığın anlamlı olduğunu ortaya koymaktadır ($F(2, 538) = 5.72, p = .004, \eta^2 = .03$). Post-Hoc Scheffé testi sonuçlarına göre, bekar bireylerin, evli bireylere kıyasla anlamlı derecede daha yüksek Romantik Sempatik Büyü İnancına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tartışma

Araştırma bulguları, bireylerin bağlanma stilleri ile romantik sempatik büyü inancı arasında anlamlı ilişkiler olduğunu ortaya koymuştur. Elde edilen sonuçlar, güvenli bağlanma ile romantik sempatik büyü inancı arasında ters yönlü bir ilişki olduğunu, buna karşın kaygılı-kararsız ve kaçınan bağlanma stillerinin romantik büyü inancıyla pozitif yönde ilişkili olduğunu göstermektedir. Cinsiyet değişkenine göre yapılan analizlerde ise, kadınların erkeklere kıyasla romantik sempatik büyü inancının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öte yandan bağlanma stilleri açısından cinsiyete bağlı anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Medeni duruma göre yapılan analizlerde ise, evli bireylerin bekar bireylere kıyasla daha güvenli bağlanma eğiliminde olduğu görülmüştür. Ayrıca, bekar bireylerin romantik sempatik büyü inancının evli bireylerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Tüm bu bulgular, bireylerin bağlanma örüntüleri ve demografik özelliklerinin, romantik inanç ve tutumları üzerinde belirleyici bir rol oynayabileceğini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak bulgular literatür bağlamında aşağıda başlıklar halinde tartışılmıştır.

Romantik Sempatik Büyü ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkiler

Araştırmada güvenli bağlanmayla romantik sempatik büyü arasında negatif yönde bir ilişki olduğu bulunmuştur. Güvenli bağlanma, ilişkilerde karşılık güven ve duygusal istikrar barındırmaktadır (Mikulincer & Shaver, 2023). Ayrıca güvenli bağlanan bireyler ilişkilerinde diğerlerinden gerçekçi ve rasyonel beklentilere sahiptir ve bu bireyler diğerleriyle ilişkilerinde daha çok içsel ipuçlarına güvenmektedir (Connors, 2011). Dolayısıyla güvenli bağlanma stiline sahip bireyler, romantik ilişkilerinde duygusal güveni ve bağlılığı, sempatik büyü gibi soyut ve sembolik nesnelere atfedilen anlamlardan ziyade; partnerlerinin tutumları, sözlü ve sözsüz iletişimleri, karşılıklı duygusal karşılıklar gibi içsel ve kişilerarası sinyaller doğrultusunda değerlendirerek inşa ediyor olabilirler. Bu bireyler için ilişkinin devamlılığı, mistik ya da sembolik objeler aracılığıyla değil; karşılıklı anlayış, duygusal açıklık ve sağlıklı iletişim gibi bilişsel ve duygusal düzeyde sürdürülen çaba ve etkileşimlerle sürdürülmektedir (Mikulincer & Shaver, 2007).

Bir diğer bağlanma stili olan kaygılı-kararsız bağlanma ile romantik sempatik büyü arasında pozitif yönde ilişki olduğu görülmüştür. Kaygılı-kararsız bağlanma stili, bireyin terk edilme korkusu, aşırı bağlılık ihtiyacı ve ilişki içinde sürekli onay arayışı gibi özelliklerle karakterizedir (Bartholomew & Horowitz, 1991). Bu bağlamda, romantik sempatik büyü inancı —örneğin partnerin eşyasını sürekli yanında taşıma ya da isimleri sembolik olarak birleştirme gibi davranışlar— birey için duygusal bağı sürdürme ve kaygıyı düzenleme aracı olarak işlev görebilir. Dolayısıyla, bu bulgu, bağlanma stiliyle yalnızca kişiler arası davranışları değil, aynı zamanda bireyin ilişkiye yüklediği anlam biçimlerini ve ilişkiyi sürdürmeye yönelik sembolik stratejilerini de etkilediğini gösterebilir. Bu bulgu, Nesne İlişkileri Kuramı çerçevesinde değerlendirildiğinde ise, bireyin çocuklukta birincil bakım verenle yaşadığı güvensiz ilişki deneyimlerinin, yetişkinlikteki romantik ilişkilerde sembolik düzeyde yansıdığını gösterebilir. Kaygılı bağlanma stiline sahip bireyler, tutarsız ve güvenlikten yoksun erken nesne ilişkilerinin etkisiyle, romantik partnerlerine yönelik sürekli bir duygusal yakınlık ihtiyacı duymaktadır (Besser & Priel, 2009). Partnerin fiziksel olarak bulunmadığı durumlarda ise bu bağ, sembolik nesneler aracılığıyla sürdürülmeye çalışılıyor olabilir. Partnerin eşyasını taşıma, ismini sembolik olarak saklama ya da ortak nesnelere anlam yükleme gibi davranışlar, içselleştirilmiş "kırılgan nesne ilişkileri"nin bir uzantısı olarak yorumlanabilir. Bu tür semboller, bireyin duygusal bağı zihinsel düzeyde devam ettirme çabasının bir yansıması olabilir (Klein, 1952; Fairbairn, 1952; Schermer & Klein, 1996).

Bu iki kavram arasındaki son bulgu, kaçınan bağlanma ile romantik sempatik büyü inancı arasında pozitif yönlü bir ilişkinin varlığıdır. Kaçınan bağlanma stiline sahip bireyler, yakın ilişkilerde bağımsızlıklarını koruma arzusuyla hareket etmekte ve bu nedenle yoğun duygusal yakınlıktan kaçınma eğiliminde oldukları bilinmektedir (Akbarian vd., 2020). Ancak bu kaçınmacı tutum, bireylerin tamamen ilişkisiz veya kayıtsız oldukları anlamına gelmemelidir çünkü insan doğası gereği sosyal bir varlıktır ve başkalarıyla anlamlı ilişkiler kurma ihtiyacı taşımaktadır (Baumeister & Leary, 1995). Kaçınan bağlanma stiline sahip bireylerin bu çelişkiyi yönetme biçimlerinden biri, duygusal yatırımı dolaylı yollarla sürdürmektir. Bu noktada romantik sempatik büyü inançları, duygusal yakınlığı doğrudan yaşamak yerine, sembolik ve dolaylı yollarla ilişkisel bağ kurmanın işlevsel bir aracı olarak devreye

girebilir. Söz konusu bireyler, partnerle fiziksel ya da duygusal olarak yakınlık kurmaktan kaçınırsalar da, ortak bir nesneye duygusal anlam yükleyerek bağ kurmayı tercih edebilirler. Bu eğilim, bağ kurma ihtiyacı ile duygusal mesafe arzusu arasındaki gerilimi yönetmeye yönelik bir psikolojik strateji olarak değerlendirilebilir (Fraley & Shaver, 2000).

Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkiler

Güvenli bağlanma ile kaygılı-kararsız bağlanma arasında negatif yönde ilişki bulunmuştur. Literatür incelendiğinde paralel bulgular bulunduğu gibi (Li & Chan, 2012; Stevens, 2014) ikisi arasında ilişkinin olmadığını belirten araştırma da bulunmaktadır (Jinyao vd., 2012). Güvenli bağlanan bireylerin ilişkileri diğerleriyle olan güvenli ve açık iletişime dayanırken kaygılı bağlanan bireylerin sürekli tekrar eden ayrılma ve terk edilme korkuları bulunmaktadır (Mikulincer & Shaver, 2016). Dolayısıyla kaygılı bağlanan bireylerin ilişkilerinde kendilerini güvende hissetmedikleri söylenebilir. Bu durum, iki bağlanma stili arasındaki negatif ilişkiyi açıklayabilir.

Kaygılı-kararsız bağlanma ve kaçınan bağlanma arasında negatif yönde ilişki olduğu görülmüştür. Literatürde benzer bulguların olduğu araştırmalar bulunmaktadır (Li & Chan, 2012; Arpacı & Kadiroğlu, 2024). Kaygılı bağlanma stiline sahip bireyler terk edilme korkuları yoğun olduğu için ilişkilerinde terk edilmeye karşı korunmak amacıyla yoğun duygusal yakınlık arayışı içindeyken (Shaver & Mikulincer, 2002) aksine kaçınan bağlanan bireyler ise duygusal yakınlıktan kaçınarak ilişkilerinde diğerleriyle yaşanabilecek duygusal yoğunluktan kaçınma eğilimindedir (Fraley vd., 2000). Dolayısıyla bu iki bağlanma stili arasındaki ilişki dinamiklerinin birbirine zıt olmasa da karşıt eğilimlerde olduğu söylenebilir.

Güvenli bağlanma ve kaçınan bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bilinmektedir. Literatürde benzer bulguların olduğu araştırma (Moghadam vd., 2016) olduğu gibi aralarında negatif yönde ilişki olduğunu söyleyen araştırmalar da bulunmaktadır (Simpson, 1990; Edelstein & Shaver, 2004). Öte yandan araştırmalar bağlanma stillerinin birbirinden bağımsız olduğunu ve aralarında herhangi bir ilişki beklenmemesi gerektiğini belirtmektedir (Brennan vd., 1998; Fraley & Shaver, 2000). Ayrıca güvenli bağlanan bireylerin, genellikle sağlıklı bir denge noktasında oldukları için ilişkilerde hem yakınlık kurabildikleri hem de gerektiğinde bağımsızlıklarını sürdürebildikleri bilinmektedir (Ye vd., 2024). Bu bağlamda, güvenli bağlanan bireyler yakınlığa ve bağımsızlığa aynı anda açık olabilirken, kaçınan bağlanan bireyler yakınlıktan kaçınmayı öncelikli hale getirir. Bu farklılık, iki bağlanma stili arasında doğrudan bir ilişki olmamasını açıklayabilir.

Demografik Değişkenlere İlişkin Bulgular

Romantik sempatik büyü inancının cinsiyet değişkenine göre anlamlı biçimde farklılaştığı ve kadın katılımcıların puanlarının erkek katılımcılara oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgu, korelasyonel anlamda olmasada kadınların büyüsel düşünceye daha fazla yatkınlık gösterdiğini bildiren önceki araştırmalarla örtüşmektedir (Rozin, Millman & Nemeroff, 1986). Bununla birlikte, romantik sempatik büyü özelinde yapılan çalışmalarda cinsiyet değişkenine ilişkin farklı bulgular da rapor edilmiştir. Örneğin, bazı araştırmalarda anlamlı bir cinsiyet farkı bulunmazken (Niemyjska, 2015; Niemyjska & Parzuchowski, 2020), diğer bazı çalışmalarda kadınların daha yüksek düzeyde büyüsel inanç taşıdığı bildirilmiştir (Ekşi & Mağara, 2024). Ayrıca, bu bulgu Nesne İlişkileri Kuramı perspektifinden ele alındığında, kadınların erken dönem bakım verenle kurduğu ilişkiler doğrultusunda daha yoğun ve duygusal iç nesne temsilleri geliştirme eğiliminde olabilecekleri; bu nedenle romantik bağlamda sembolik nesnelere ve duygusal simgelere daha fazla anlam yükleyebilecekleri öne sürülebilir (Biagianti & Gripsrud, 2024; Kahraman & Aktan, 2024). Nesne İlişkileri Kuramı'na göre, bireylerin çocuklukta içselleştirdikleri nesne temsilleri, sonraki yaşantılarında hem kişilerle hem de sembolik nesnelerle kurdukları duygusal bağları şekillendirmektedir. Bu bağlamda, kadınların romantik sempatik büyü inancına daha yüksek düzeyde eğilim göstermesi, söz konusu içsel nesne ilişkilerinin bir dışavurumu olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla kadınların ilişkilerindeki duygusal yatırım yapma ihtiyaçları onların romantik sempatik büyü gibi mistik bir takım davranışlara daha fazla başvurmalarına neden olabilir.

Kaygılı-kararsız bağlanma açısından ise kadınlar ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bağlanma kuramı çerçevesinde yapılan bazı çalışmalar, kadınların kaygılı bağlanma düzeylerinin erkeklere kıyasla daha yüksek olabileceğini öne sürse de (Arikan vd., 2016), bazı meta-analiz çalışmaları cinsiyetin belirleyici bir faktör olmadığını göstermektedir (Del Giudice, 2019). Bu nedenle, bireysel farklılıkların ve bağlamsal etmenlerin kaygılı bağlanma üzerindeki etkisinin daha güçlü olduğu söylenebilir. Mevcut çalışmanın bulguları da cinsiyetin kaygılı bağlanma üzerinde belirleyici olmadığını öne süren güncel araştırmalarla uyumludur.

Güvenli bağlanma açısından kadınlar ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir. Literatürde güvenli bağlanmanın cinsiyete bağlı olarak değişmediğini öne süren birçok güncel çalışma bulunmaktadır.

(Karantzas vd., 2017; Boussouf & Saadou, 2024). Bununla birlikte, bazı araştırmalar kadınların duygusal ifadeye daha yatkın olmaları nedeniyle güvenli bağlanma düzeylerinin erkeklere kıyasla daha yüksek olabileceğini göstermektedir (Koruk, 2017; Roisman vd., 2020). Bu noktada, kültürel ve bireysel farklılıkların güvenli bağlanma üzerindeki etkisi dikkate alınmalıdır.

Kaçınan bağlanma konusunda da kadınlar ve erkekler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Güncel araştırmalar, erkeklerin kaçınan bağlanma düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olabileceğini öne sürmektedir (Li & Zheng, 2018; Bretaña vd., 2024). Bunun nedeni olarak, erkeklerin toplumsal olarak duygusal yakınlıktan kaçınmaya daha yatkın olmaları gösterilmektedir (Olsson vd., 2021). Ancak, bazı araştırmalar kültürel değişkenlerin bu durumu etkileyebileceğini ve bazı örneklerde cinsiyet farkının görülmebileceğini ortaya koymaktadır (Agishtein & Brumbaugh, 2013).

Güvenli bağlanma açısından medeni durum değişkenine göre anlamlı farklılık görülmüş ve evli bireylerin bekarlara oranla güvenli bağlanma düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Literatürde, evli bireylerin daha yüksek güvenli bağlanma düzeyine sahip olabileceği, uzun süreli ve istikrarlı ilişkilerin güvenli bağlanmayı pekiştirdiği yönünde bulgular mevcuttur (Karantzas vd., 2017; Feeney & Karantzas, 2020). Evlilik, istikrar, bağlılık ve duygusal güvenlik gerektiren bir ilişki biçimi olduğundan, evli bireyler daha güvenli bağlanma geliştirme eğiliminde olabilirler. Çünkü evlilik duygusal ve fiziksel yakınlığın düzenli olduğu bir ortam sunduğundan (Sucrese vd., 2024) ve birbirlerine güven duymaya ve ihtiyaç anında destek olmaya teşvik ettiğinden (Simpson & Rholes, 2012) güvenli bağlanmanın yüksek olduğu bir durumdur.

Kaygılı-kararsız ve kaçınan bağlanma değişkenleri açısından medeni durum grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kaygılı bağlanmanın bireylerin kişilik yapıları, erken dönem bağlanma deneyimleri ve stres düzeyleriyle daha yakından ilişkili olduğu, dolayısıyla medeni durumdan bağımsız olarak ortaya çıkabileceği öne sürülmektedir (Del Giudice, 2019). Bununla birlikte, bazı araştırmalar boşanmış bireylerde kaygılı bağlanma düzeylerinin daha yüksek olabileceğini öne sürmekte (Mikulincer & Shaver, 2019), ancak mevcut çalışma bu varsayımı desteklememektedir. Benzer şekilde, kaçınan bağlanma açısından da medeni duruma bağlı anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir. Önceki çalışmalar, kaçınan bağlanmanın bireylerin romantik ilişkilerde duygusal yakınlıktan kaçınma eğilimleriyle bağlantılı olduğunu ve bunun bireysel farklılıklar, geçmiş ilişki deneyimleri ve kültürel faktörlere bağlı olarak değişebileceğini göstermektedir (Schmitt vd., 2017). Bazı araştırmalar, boşanmış bireylerin daha yüksek kaçınan bağlanma düzeylerine sahip olabileceğini öne sürse de, mevcut bulgular bu görüşü desteklememektedir (Li & Zheng, 2018). Bu sonuçlar, bağlanma stillerinin yalnızca medeni durum gibi demografik değişkenlerle değil, bireylerin geçmiş deneyimleri ve kişisel bağlanma dinamikleriyle daha yakından ilişkili olabileceğini gösterebilir. Bununla birlikte, bazı araştırmalar bireylerin bağlanma stillerinin yaşam boyu değişebileceğini ve yalnızca medeni durum ile doğrudan ilişkilendirilemeyeceğini öne sürmektedir (Hudson & Fraley, 2018; Dagan vd., 2021).

Son olarak romantik sempatik büyü inancı açısından ise medeni duruma göre anlamlı bir farklılık bulunmuş ve bekar bireylerin evli bireylere oranla romantik sempatik büyü puanları daha yüksek olduğu görülmüştür. Evlilik fiziksel yakınlığın olduğu ve kişilerin birbirleri ile ilişkisel olarak temas halinde olduğu bir kurumdur. Yani evliliğin, romantik beklentilerin idealden gerçeğe dönüştüğü bir kurum olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Dolayısıyla evli bireyler romantik partnerleriyle bağ kurmak için romantik sempatik büyü gibi mistik davranışları daha az gösterme eğiliminde olabilir.

Sonuç olarak, bu çalışma romantik sempatik büyü ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi ele alarak, farklı bağlanma türlerinin romantik sempatik büyü inancıyla nasıl bağlantılı olduğunu araştırmıştır. Çalışmanın farkı, romantik sempatik büyüü bağlanma perspektifinden inceleyerek, özellikle kaygılı ve kaçınan bağlanma stillerine sahip bireylerin romantik inanışları nasıl şekillendirdiğini ortaya koymasındır. Bu doğrultuda, ilişkilerde güvenli bağlanmayı destekleyen psikoeğitim programları ve terapötik müdahaleler yaygınlaştırılmalı, bağlanma stillerinin bireysel ve kültürel faktörlerle nasıl değiştiğini anlamak için boylamsal ve kültürlerarası araştırmalar teşvik edilmelidir.

Kaynakça

Agishtein, P., & Brumbaugh, C. (2013). Cultural variation in adult attachment: The impact of ethnicity, collectivism, and country of origin. *Journal of Social, Evolutionary, and Cultural Psychology*, 7(4), 384–390. <https://doi.org/10.1037/h0099181>

- Ainsworth, M. D. S. (1978). The Bowlby-Ainsworth attachment theory. *Behavioral and Brain Sciences*, 1(3), 436–438. <https://doi.org/10.1017/S0140525X00075828>
- Akbarian, H., Mazaheri, M. A., Zabihzadeh, A., & Green, J. D. (2020). Attachment-related anxiety and avoidance and regulation of interpersonal distance in close relationships. *Current Psychology*, 39(8), 1635–1647. <https://doi.org/10.1007/s12144-018-9861-3>
- Arikan, G., Stopa, L., Carnelley, K. B., & Karl, A. (2016). The associations between adult attachment, posttraumatic symptoms, and posttraumatic growth. *Anxiety, Stress, & Coping*, 29(2), 188–205. <https://doi.org/10.1080/10615806.2015.1024131>
- Arpacı, S., & Kadiroğlu, T. (2024). Examining secure, avoidant, and anxious-ambivalent attachment styles and life satisfaction among adolescents using structural equation modeling. *Journal of Academic Research in Nursing*, 10(2), 102–109. <https://doi.org/10.55646/jaren.2024.71473>
- Besser, A., & Priel, B. (2009). Emotional responses to a romantic partner's imaginary rejection: The roles of attachment anxiety, covert narcissism, and self-evaluation. *Journal of Personality*, 77(1), 287–325. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2008.00545.x>
- Biagiante, B., & Gripsrud, B. H. (2024). Breastfeeding, mutual gratification, and emotion self-regulation: Bridging gaps across object relations, drive- and attachment-based psychoanalytic theories. *Psychoanalytic Psychology*, 41(1), 27–35. <https://doi.org/10.1037/pap0000495>
- Boussouf, N., & Saadou, E. (2024). Adolescents and peer attachment: Attachment styles, peer trust, communication, and alienation in light of gender. *Algerian Scientific Journal*, 9(1), 872–886. <https://asjp.cerist.dz/en/article/249149>
- Bowlby, J. (1944). Forty-four juvenile thieves: Their character and home-life. *International Journal of Psychoanalysis*, 25, 19–52. <https://pep-web.org/browse/document/ijp.025.0107a?page=P0125>
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss: Vol. 1. Attachment*. Basic Books. <https://mindsplain.com/wp-content/uploads/2020/08/ATTACHMENT AND LOSS VOLUME I ATTACHMENT.pdf>
- Bowlby, J. (1979). The Bowlby-Ainsworth attachment theory. *Behavioral and Brain Sciences*, 2(9), 637–638. <https://doi.org/10.1017/S0140525X00064955>
- Brennan, K. A., Clark, C. L., & Shaver, P. R. (1998). Self-report measurement of adult attachment: An integrative overview. In J. A. Simpson & W. S. Rholes (Eds.), *Attachment theory and close relationships* (pp. 46–76). The Guilford Press. https://www.researchgate.net/publication/301325948_Self-report_measurement_of_adult_attachment_An_integrative_overview
- Bretaña, I., Alonso-Arbiol, I., Lavy, S., & Zhang, F. (2024). Women's avoidant attachment, conflict solving, and relationship satisfaction through individualism and masculinity. *Current Psychology*, 43(10), 8699–8712. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-01075-9>
- Brown, A. M., & Whiteside, S. P. (2008). Relations among perceived parental rearing behaviors, attachment style, and worry in anxious children. *Journal of Anxiety Disorders*, 22(2), 263–272. <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2007.02.004>
- Busby, D. M., Hanna-Walker, V., & Leavitt, C. E. (2023). A kiss is not just a kiss: Kissing frequency, sexual quality, attachment, and sexual and relationship satisfaction. *Sexual and Relationship Therapy*, 38(1), 7–23. <https://doi.org/10.1080/14681994.2021.1951749>
- Connors, M. E. (2011). Attachment theory: A “secure base” for psychotherapy integration. *Journal of Psychotherapy Integration*, 21(3), 348–355. <https://doi.org/10.1037/a0025460>
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.). Sage. https://books.google.com.tr/books/about/Research_Design.html?id=4uB76IC_pOQC&redir_esc=y
- Cundy, L. (2018). Fear of abandonment and angry protest: Understanding and working with anxiously attached clients. In *Anxiously attached* (pp. 1–30). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429471889-1>
- Dagan, O., Groh, A. M., Madigan, S., & Bernard, K. (2021). A lifespan development theory of insecure attachment and internalizing symptoms: Integrating meta-analytic evidence via a testable evolutionary mis/match hypothesis. *Brain Sciences*, 11(9), 1226–1236. <https://doi.org/10.3390/brainsci11091226>
- Del Giudice, M. (2019). Attachment styles and sex differences: A meta-analysis. *Journal of Research in Personality*, 82, Article 103843. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2019.103843>
- Edelstein, R. S., & Shaver, P. R. (2004). Avoidant attachment: Exploration of an oxymoron. In D. J. Mashek & A. P. Aron (Eds.), *Handbook of closeness and intimacy* (pp. 397–412). Lawrence Erlbaum Associates Publishers. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781410610010-32/avoidant-attachment-exploration-oxymoron-robin-edelstein-phillip-shaver>
- Ekşi, H., & Mağara, S. (2024). Cansız nesneler, canlı duygular: Romantik Sempatik Büyü Ölçeği (RSBÖ) Türkçeye uyarlama çalışması. *AYNA Klinik Psikoloji Dergisi*, 11(3), 579–596. <https://doi.org/10.31682/ayna.1381192>

- Erol, R. Y., & Orth, U. (2013). Actor and partner effects of self-esteem on relationship satisfaction and the mediating role of secure attachment between the partners. *Journal of Research in Personality*, 47(1), 26–35. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2012.11.003>
- Erzen, E. (2016). Three dimensional attachment style scale. *İnönü University Journal of the Faculty of Education*, 17(3), 1–21. <https://doi.org/10.17679/iuefd.17323631>
- Fairbairn, W. R. D. (1952). *Psychoanalytic studies of the personality*. Tavistock Publications. <https://kuswoyoaji.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/01/psychoanalytic-studies-of-the-personality.pdf>
- Feeney, J. A., & Karantzas, G. C. (2020). Couple relationships and attachment processes: From infancy to adulthood. *Attachment & Human Development*, 22(1), 1–6. <https://doi.org/10.1080/14616734.2019.1698710>
- Flanagan, L. M. (2022). Object relations theory. In J. Berzoff, L. M. Flanagan, & P. Hertz (Eds.), *Inside out and outside in: Psychodynamic clinical theory and psychopathology in contemporary multicultural contexts* (5th ed., pp. 92–124). Rowman & Littlefield.
- Fraley, R. C., & Shaver, P. R. (2000). Adult romantic attachment: Theoretical developments, emerging controversies, and unanswered questions. *Review of General Psychology*, 4(2), 132–154. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.4.2.132>
- Fraley, R. C., Waller, N. G., & Brennan, K. A. (2000). An item response theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(2), 350–365. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.78.2.350>
- Hudson, N. W., & Fraley, R. C. (2018). Moving toward greater security: The effects of repeatedly priming attachment security and anxiety. *Journal of Research in Personality*, 74, 147–157. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2018.04.002>
- Jinyao, Y., Xiongzhao, Z., Auerbach, R. P., Gardiner, C. K., Lin, C., Yuping, W., & Shuqiao, Y. (2012). Insecure attachment as a predictor of depressive and anxious symptomology. *Depression and Anxiety*, 29(9), 789–796. <https://doi.org/10.1002/da.21953>
- Kahraman, S., & Aktan, E. A. (2024). The relationship between object relations and relationship satisfaction, marital adjustment, and sexual satisfaction: The mediating role of narcissistic and borderline personality traits. *OPUS Journal of Society Research*, 21(3), 189–203. <https://doi.org/10.26466/opusjr.1472521>
- Karantzas, G. C., Feeney, J. A., & Wilkinson, R. (2017). Is attachment a unique predictor of intimacy and sexuality in long-term relationships? *Personal Relationships*, 24(1), 62–80. <https://doi.org/10.1111/pere.12172>
- Kılıç, S. (2013). Örneklem yöntemleri. *Journal of Mood Disorders*, 3(1), 44–46. <https://doi.org/10.5455/jmood.20130325011730>
- Klein, M. (1946). Notes on some schizoid mechanisms. *The International Journal of Psychoanalysis*, 27, 99–110. <https://psptraining.com/wp-content/uploads/Klein-M.-1946.-Notes-on-some-schizoid-mechanisms.pdf>
- Klein, M., & Tribich, D. (1981). Kernberg's object-relations theory: A critical evaluation. *The International Journal of Psychoanalysis*, 62(1), 27–43. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/7275483/>
- Koruk, S. (2017). The effect of gender and attachment styles on the relationship between marital adjustment and psychological symptoms. *European Journal of Educational Research*, 6(1), 69–77. <https://doi.org/10.12973/eu-ier.6.1.69>
- Li, T., & Chan, D. K. S. (2012). How anxious and avoidant attachment affect romantic relationship quality differently: A meta-analytic review. *European Journal of Social Psychology*, 42(4), 406–419. <https://doi.org/10.1002/ejsp.1842>
- Li, T., & Zheng, X. (2018). Adult attachment and divorce: A meta-analytic review. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 44(5), 715–731. <https://doi.org/10.1177/0146167217744198>
- Li, T., & Zheng, X. (2018). Adult attachment, emotional security, and subjective well-being in Chinese culture. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(7), 974–995. <https://doi.org/10.1177/0265407517702019>
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2007). *Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change*. Guilford Press. https://www.academia.edu/34596672/Attachment_in_Adulthood_Structure_Dynamics_and_Change_Mario_Mikulincer_PhD_Phillip_R_Sha_pdf
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2016). *Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change* (2nd ed.). The Guilford Press. https://books.google.com.tr/books/about/Attachment_in_Adulthood_First_Edition.html?id=5eqODAAQBAJ&redir_e_sc=y
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2019). Attachment orientations and emotion regulation. *Current Opinion in Psychology*, 25, 6–10. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2018.02.006>
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2023). Attachment security and coping with existential concerns: Studying security dynamics in dyadic, group, sociopolitical, and spiritual/religious relationships. In J. P. Forgas, W. D. Crano, & K. Fiedler (Eds.),

- The psychology of insecurity: Seeking certainty where none can be found* (pp. 187–204). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003317623-14>
- Moghadam, M., Rezaei, F., Ghaderi, E., & Rostamian, N. (2016). Relationship between attachment styles and happiness in medical students. *Journal of Family Medicine and Primary Care*, 5(3), 593–599. <https://doi.org/10.4103/2249-4863.197256>
- Newton, R. P. (2008). *The attachment connection: Parenting a secure & confident child using the science of attachment theory*. New Harbinger Publications. https://books.google.com.tr/books/about/The_Attachment_Connection.html?id=E4KTsgUOxMwC&redir_esc=y
- Niemyjska, A. (2015). How does love magic work? The regulation of closeness and affect by magical thinking. *Journal of Social and Personal Relationships*, 32(1), 57–77. <https://doi.org/10.1177/0265407514523552>
- Niemyjska, A., & Parzuchowski, M. (2020). You make all things special: Developing a scale to measure sympathetic magic in romantic relationships. *Current Psychology*, 39(6), 1635–1647. <https://doi.org/10.1007/s12144-018-9861-3>
- Olsson, C. A., McAdams, T. A., Elkins, R. M., Rapee, R. M., & Forbes, M. K. (2021). The role of attachment in mental health and well-being: A life course perspective. *Development and Psychopathology*, 33(2), 491–508. <https://doi.org/10.1017/S0954579420001891>
- Roisman, G. I., Booth-LaForce, C., & Houts, R. M. (2020). Predicting adult romantic relationship functioning from infant attachment: A follow-up study. *Developmental Psychology*, 56(1), 101–113. <https://doi.org/10.1037/dev0000861>
- Rozin, P., & Nemeroff, C. (2002). Sympathetic magical thinking: The contagion and similarity heuristics. In T. Gilovich, D. Griffin, & D. Kahneman (Eds.), *Heuristics and biases: The psychology of intuitive judgment* (pp. 201–216). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511808098.013>
- Rozin, P., Nemeroff, C., Wane, M., & others. (1989). Operation of the sympathetic magical law of contagion in interpersonal attitudes among Americans. *Bulletin of the Psychonomic Society*, 27, 367–370. <https://doi.org/10.3758/BF03334630>
- Santascy, N., Burke, S. E., & Dovidio, J. F. (2018). Avoidant attachment style predicts less positive evaluations of warm (but not cold) social groups. *Group Processes & Intergroup Relations*, 21(1), 19–36. <https://doi.org/10.1177/1368430216677301>
- Schermer, V. L., & Klein, R. H. (1996). Termination in group psychotherapy from the perspectives of contemporary object relations theory and self psychology. *International Journal of Group Psychotherapy*, 46(1), 99–115. <https://doi.org/10.1080/00207284.1996.11491207>
- Schmitt, D. P., Alcalay, L., Allensworth, M., Allik, J., Ault, L., Austers, I., Bennett, K. L., Bianchi, G., Boholst, F., Cunen, M. A. B., Braeckman, J., Brainerd, E. G., Caral, L. G., Carvalho, J., Castellanos, N., Chia, S. W., Chrysoschoou, X., Ciecuch, J., ... Zúquete, M. (2017). Culture and gender differences in attachment orientations: A meta-analysis across 62 cultural regions. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 48(4), 427–444. <https://doi.org/10.1177/0022022117694299>
- Shaver, P. R., & Mikulincer, M. (2002). Attachment-related psychodynamics. *Attachment & Human Development*, 4(2), 133–161. <https://doi.org/10.1080/14616730210154171>
- Simpson, J. A. (1990). Influence of attachment styles on romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(5), 971–980. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.59.5.971>
- Simpson, J. A., & Rholes, W. S. (2012). Adult attachment orientations, stress, and romantic relationships. In P. Devine & A. Plant (Eds.), *Advances in experimental social psychology* (Vol. 45, pp. 279–328). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-394286-9.00006-8>
- Stevens, F. L. (2014). Affect regulation styles in avoidant and anxious attachment. *Individual Differences Research*, 12(3), 123–130. https://www.researchgate.net/profile/Francis-Stevens-3/publication/303810508_Affect_Regulation_Styles_in_Avoidant_and_Anxious_Attachment/links/57546c2d08ae02ac1281131e/Affect-Regulation-Styles-in-Avoidant-and-Anxious-Attachment.pdf
- Subbotsky, E. (2010). Curiosity and exploratory behaviour towards possible and impossible events in children and adults. *British Journal of Psychology*, 101(3), 481–501. <https://doi.org/10.1348/000712609X470590>
- Sucrose, A. M., Neff, L. A., & Gleason, M. E. J. (2024). "Not now, I am too stressed": Stress and physical intimacy in early marriage. *Personality & Social Psychology Bulletin*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/01461672241239134>
- Winnicott, D. W. (1971). *Playing and reality*. Tavistock Publications. <https://web.mit.edu/allanmc/www/winnicott1.pdf>
- Ye, Z. Y., Han, Z. Y., & Zhong, B. L. (2024). Secure base and mental health in children: A narrative review. *Translational Pediatrics*, 13(9), 1608–1616. <https://doi.org/10.21037/tp-24-191>